

MAGYARKANIZSA: 60

POMOGÁTS BÉLA

Irodalom és író-tábor

A mögöttünk álló évtizedek irodalmi életének, mondhatni, állandó intézményei lettek az író-táborok. Persze nem valamiféle „sátortáborra” kell gondolnunk, inkább konferenciákra, író-találkozókra, többé-kevésbé kényelmes szálláshelyekre, szállodákra, napi programokra, tanácskozásokra, író-olvasó találkozókra. Ilyen író-tábor a minden esztendő augusztusának végén-szeptemberének elején a bácskai (vajdasági) Magyarkanizsán megrendezett irodalmi összejövetel is, amely az idén ünnepli fennállásának ötvenkilencedik évfordulóját. Hasonló író-találkozók szerte a Kárpát-medencében, sőt a nyugat-európai és amerikai „magyar világban” is egybe szokták gyűjteni – nemcsak az írástudókat, hanem az irodalom, a nemzeti kultúra vagy éppen a nemzeti összetartozás eszméje iránt érdeklődő idősebb és fiatalabb értelmiségieket.

Ha csak arra gondolok, hogy magam hány helyen vettem részt ilyen irodalmi táborozáson a mögöttünk álló, mondjuk, három évtizedben, nyomban a bőség zavara fog el. Hiszen csak a Vajdaságban rendszeresen jelen voltam – a kanizsai író-tábor mellett – a szabadkai Kosztolányi-napokon, a Magyar Kultúra Napjának januári zentai ünnepségein, az adai Szarvas Gábor Napokon, a Kishegyesen rendezett nyári irodalmi találkozón, az újvidéki egyetem magyar tanszékének tudományos konferenciáin vagy a Tótfaluban tartott ifjúsági összejövetelen, a Zomborban összehívott találkozón – és mindez csupán a vajdasági konferenciák hozzávetőleges felsorolása.

Mindemellett ott vannak azután az erdélyi összejövetelek: Nagyváradon, Kolozsváron, Szatmárnémetiben, Marosvásárhelyen, Csíkszeredában, Székelyudvarhelyen, Marosvécsen, Gergyószárhegyen, a felvidékiek: Pozsonyban, Kasán, Rozsnyón, Gombaszögön, Komáromban, Érsekújváron, Kárpátalján: Ungváron, Beregszászban, Szlovéniában: Alsólendván, Ausztriában: Alsóőrön, Felsőpulyán és persze Bécsben, Magyarországon pedig Budapesten, Szegeden, Debrecenben, Tokajban, Kaposváron, Zalaegerszegen, Kisvárdán, Sáropatakon, Sátoraljaújhelyen, Békésben és még egy sereg helyen, és akkor a nyugat-európai és amerikai találkozókról még nem is tettem említést.

Mindegyik találkozó: irodalmi és tudományos konferencia, tanártovábbképző tanfolyam, diáktábor nagy élményt adott, mindig örömmel vállaltam rajtuk szerepet. Ha most összeszámolnom azt az időt, amelyet ezeken az összejöveteleken eltöltöttem, valószínűleg több mint egy esztendőről, esetleg kettőről kellene számot adnom. Végül is nagyon örülök annak, hogy a mögöttem lévő két évtizedben (többé-kevésbé hivatalos minőségben: mint az Anyanyelvi

Konferencia, mint a Magyar Írószövetség, mint az Illyés Közalapítvány kuratóriumának elnöke) bejárhattam a magyar kulturális glóbuszt, megismerhettem több száz derék magyar pedagógust, újságíró, író, művészt vagy éppen diákok és kétkezi munkást.

Talán csak annyival egészíteném ki most ezt a futólagos visszatekintést és enumerációt, hogy bizony létre kellene hozni egy „összmagyar rendezvény-naptárt”, méghozzá a hazai és a határon túli magyar szervezetek és szakértők együttműködésével, minthogy már oly nagy számban szerveződnek ilyen programok, hogy egyrészt szinte áttekinthetetlenek, másrészt igen gyakran fedik egymást, és időnként nagyon nehéz eleget tenni a kötelezettségeknek, kivált, ha két ilyen találkozó időpontja szinte egybeesik. (Velem is előfordult, hogy este Kalotaszentkirályon, másnap délben pedig már Pápán kellett ünnepi előadást tartanom – ilyenkor az ember, autóval utazva, kénytelen áthágni minden sebességhatárzó előírását.)

Nos, miként már szó esett róla, a nevezetes magyar-magyar találkozók közé tartozik a minden esztendőben megrendezett magyarkanizsai írótábor is. Ezúttal nem az én feladatom, hogy részletesebben bemutassam az írótáborok történetét (ezt ugyanebben a folyóirat-számomban Tari István teszi meg), csupán néhány tanulságra szeretném felhívni az olvasó figyelmét.

Az eredetileg a vajdasági irodalom baráti összejöveteleként szervezett találkozók, amelyekben alapításuk idején olyan vajdasági magyar írók vettek részt, mint Bogdánfi Sándor, Fehér Ferenc, Gál László, Majtényi Mihály, B. Szabó György, Urbán János, Zákány Antal és mások, programszerűen a jugoszláviai magyar irodalom gondjait, törekvéseit tekintették át. Később ez az együttes fiatalabbakkal, így Bányai Jánossal, Burány Nándorral, Dési Ábellel, Matuska Mártonnal, Torok Csabával, esztendőik múltán pedig a legifjabb írónemzedék képviselőivel, valamint magyarországi írókkal, irodalomkritikusokkal egészült ki, érdeklődési köre és irodalmi programja is gazdagodott, kiterjedt a magyarországi és a többi kisebbségi magyar irodalom vizsgálatára, ilyen módon az egyetemes magyar irodalom fontos intézményévé vált. Ennek keretében nemcsak a délvidéki magyar irodalom, hanem a teljes nemzeti kultúra műhelye lett – különösen a kilencvenes évektől fogva, midőn a délvidéki magyar irodalmi kultúra már szervezettebben lehetett jelen az összmagyar irodalomban.

A magyarkanizsai műhely ilyen módon kapott igazán szerepet és rangot, s most, hogy a Berzsényi Táraság nevében köszöntöm a Kanizsai Írótábort, nemcsak szerepét és rangját ismerem el, bizalmamat is kifejezem aziránt, hogy a magyarkanizsai gyülekezet továbbra is fontos szerepet fog betölteni a nemzeti irodalom szolgálatában, szolidaritásának építésében.